

Datum : 13 april 2021
Documentnummer : 2021-024929, BS
Dossiernummer : K14969

Voordracht van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten van Groningen over het principebesluit van Gedeputeerde Staten om vanuit het Ruimtelijk Economisch Programma ZuiderZeelijn (REP-ZZL) bij te dragen in het project "Investeringsagenda Ring Blauwestad".

1 Samenvatting

Ter financiering van het project "Investeringsagenda Ring Blauwestad", wordt door ons een beroep gedaan op een financiële bijdrage uit het REP-ZZL. Alles overwegende zijn wij tot de conclusie gekomen dat een deugdelijke subsidieaanvraag is ingediend die voldoet aan de voorwaarden en criteria zoals die in het REP-ZZL kader zijn vastgelegd. Daarnaast past het onderhavige initiatief binnen een aantal vastgestelde (beleids)kaders en programma's. Wij hebben dan ook het principebesluit genomen om de benodigde bijdrage van € 1.266.000,-, ten laste van het REP-ZZL beschikbaar te stellen. Via deze voordracht stellen wij u in gelegenheid uw mening te geven voordat wij overgaan tot een definitief besluit.

2. Doel en wettelijke grondslag

Conform de afspraak dat uw Staten betrokken worden bij de besluitvorming over projecten in het kader van het REP- ZZL (zie o.a. ons aan de Statencommissie Economie en Mobiliteit gericht schrijven d.d. 26 januari 2011, kenmerk 2011-04313/4/A.25, EZP), brengen wij u met deze voordracht op de hoogte van ons principebesluit om de benodigde bijdrage beschikbaar te stellen.

3. Procesbeschrijving en planning

Op 5 juli 2016 hebben wij besloten medewerking te verlenen aan de ontwikkeling van een meer grootschalig bouwproject in het Havenkwartier van Blauwestad. Ter uitvoering hiervan werd de voor dit woningbouwproject benodigde bouwgrond verkocht aan de betrokken ontwikkelaar en aannemer (Geveke Bouw & Ontwikkeling).

Zowel gemeenten als provincie kijken met gemengde gevoelens terug op een moeizaam verlopen proces tot deze besluitvorming.

Op 6 juli 2016 heeft u, bij motie M194, gevolgd door de motie M213 op 12 oktober 2016, ons College opgeroepen alles op alles te zetten om de verhouding met de betrokken gemeenten te herstellen en alsnog in overleg te treden met de gemeenten in Oost-Groningen en specifiek met de gemeente Oldambt om te komen tot een regeling waar alle partijen zich in kunnen vinden. Na diverse bestuurlijke en ambtelijke overleggen hebben de provincie Groningen en de gemeente Oldambt in december 2016 afspraken gemaakt over de onderlinge samenwerking aangaande Blauwestad.

Deze afspraken zijn vervolgens vastgelegd in de notitie "Samenwerking Blauwestad; gemeente Oldambt - provincie" en de positie van de regio Oost Groningen d.d. 13 december 2016. Daarnaast zijn afspraken en maatregelen beschreven die betrekking hebben op de regio Oost-Groningen als geheel. (Regionaal Woon- en Leefbaarheidsplan Oost-Groningen).

In onze brieven van 16 december 2016 (2016-71.271/50,V3, PPM en van 7 januari 2017, briefnummer 2017 - 02095/3/A.15, BJC hebben wij u aangegeven hoe wij uitvoering hebben gegeven aan de door u ingediende moties.

Onderdeel van de afspraken over de onderliggende samenwerking is om de "Ring Blauwestad" (samenhang tussen Blauwestad en omringende dorpen) weer actief onderdeel uit te laten maken van de gebiedsontwikkeling van Blauwestad. Provincie en gemeente onderzoeken in dat kader de mogelijkheden voor een gezamenlijke investeringsagenda, waarbij tevens de mogelijkheden van financiering voor realisering worden onderzocht. (Akkoord 2, punt 3 in laatstgenoemd schrijven).

De "Investeringsagenda Ring Blauwestad" is meerdere malen behandeld in de stuurgroep Blauwestad. Startend met de presentatie en plan van aanpak van *bureau Pau* (bijlage 2 in

aanvraag gemeente Oldambt) in de stuurgroep van januari 2017. In deze vergadering accordeerde de stuurgroep dit plan en stemde zij in met een (voorlopige) projectenlijst en nadere uitwerking daarvan. In haar vergadering van oktober 2018 stemde de stuurgroep (gedeputeerden Staghouwer en Homan + wethouders Broekhuizen en Swagerman) in met een lijst van prioritaire projecten. Vervolgens werd de stuurgroep in maart 2019 geïnformeerd over de REP-aanvraag. Over de co-financiering (t.b.v. de REP-aanvraag) hebben provincie en gemeente (gedeputeerden Van Dekken en Gräper-van Koolwijk + wethouders Wüncker en Boon); afspraken gemaakt, die zijn neergelegd in het "*bestuursakkoord Blauwestad*" (mei 2020), zoals weergegeven onder 4. *Financiën* van de onderhavige voordracht. In bijlage 1 kaart REP Pakket zijn de locatie van de projecten weergegeven.

In de stuurgroep (Van Dekken en Gräper-van Koolwijk + wethouders Wüncker en Boon) vergadering van juni 2020 is de investeringsagenda nogmaals ter tafel geweest, met het besluit de optimalisatie van het fietspad van het centrum van de Winschoten, functionerend als toeleidingsroute naar de "Pieter Smitbrug" (voorheen Blauwe Loper), uit te voeren binnen deze investeringsagenda.

3.1 Gemeenschappelijke investeringsagenda

Met de gebiedsopgave en het woningbouwproject Blauwestad werken de provincie Groningen en de gemeente Oldambt samen aan de versterking van de economie en de verbetering van de leefbaarheid in dit deel van het Oldambt. Blauwestad heeft zich inmiddels ontwikkeld tot een gebied met unieke woonsferen, gelegen in een natuurlijke en waterrijke omgeving met vele mogelijkheden op het gebied van recreatie en toerisme en evenementen. Na jaren van stilstand zit de verkoop van vrije kavels en projectwoningen in Blauwestad thans flink in de lift.

Er is in voorbijgaande jaren behoorlijk geïnvesteerd in de toeristische-recreatieve infrastructuur en voorzieningen in het gebied en dat heeft zijn vruchten afgeworpen.

Het gebied ziet er verzorgd uit en wint aan populariteit als toeristisch-recreatief gebied. Rondom het Oldambtmeer en in Blauwestad zijn er veel ondernemersinitiatieven tot stand gekomen en zijn er nog volop plannen om uitgevoerd te worden. Ook worden jaarlijks diverse activiteiten en evenementen georganiseerd ter promotie en vergroten van de aantrekkelijkheid van Blauwestad. Een inmiddels volwaardig(e) evenemententerrein en -locatie (*De Wilgenborg*) biedt hiervoor een goede basis

Om de aantrekkelijkheid te behouden en nieuwe (dag)recreanten/publiek naar het gebied te trekken, zijn er verdere verbeteringen nodig. Met de hieronder genoemde onderdelen uit de gemeenschappelijke investeringsagenda zal de bestaande toeristische-recreatieve infrastructuur en voorzieningen in de Ring Blauwestad verder geoptimaliseerd worden.

Zoals hiervoor onder 3 al kort procesmatig beschreven is in de afgelopen periode door verschillende instanties gewerkt aan een lijst van projecten die in aanmerking zouden kunnen komen voor medefinanciering uit onder meer het REP-ZZL. Vanuit een groslijst van projecten en ideeën die naar voren zijn gebracht door de gemeente, de dorpen, het projectbureau Blauwestad en de provincie is een selectie gemaakt.

Bij de selectie waren de volgende criteria van belang:

- Obstakelvrijheid
- Toeristisch-recreatieve meerwaarde
- Draagvlak overheden
- Draagvlak bewoners.

Tot slot is op basis van het beschikbare budget eveneens gekeken naar evenwichtige en gedifferentieerde verdeling van investeringen over het gebied.

3.2 Fiets- en wandelpaden

Het betreft hier voornamelijk het aanleggen van ontbrekende fietsverbindingen in en rondom Blauwestad en het, aan Blauwestad grenzend, natuurgebied *De Tjamme*. Dit bewerkstelligt dat deze gebieden beter aansluiten op het fietspadennetwerk rondom het Oldambtmeer. Daarnaast gaat het om een kwalitatieve verbetering van een paar bestaande fietspaden en het aanleggen van een vrijliggend fiets- en wandelpad richting de net opgeleverde "Pieter Smitbrug". Ook de verbetering van de route vanuit het centrum van Winschoten - het fiets- en wandelpad door het Stadspark - naar de "Pieter Smitbrug" wordt uitgevoerd binnen deze investeringsagenda. Tenslotte wordt nog een ontbrekend traject in een toeristisch recreatief wandelpad verholpen. Het betreft hier

een aantal ingrepen die de toeristische recreatieve beleving van het gebied versterken en/of de bereikbaarheid en ontsluiting van het gebied verbeteren.

3.3 Toeristisch recreatieve voorzieningen

De voorzieningen betreffen projecten die de overgang en uitwisseling tussen land- en watergebonden recreatie faciliteren, zoals de aanleg van kanosteigers en verbeterde faciliteiten voor surfers op het Oldambtmeer. Daarnaast worden een aantal pleisterplekken en rustpunten rondom het Oldambtmeer en bestaande vaarverbindingen gecreëerd, zodat er meer mogelijkheden ontstaan om het uitzicht op het water en het omliggende landschap (de "*Graanrepubliek*") te beleven. Diezelfde rustpunten komen in het natuurgebied *De Tjamme* als aanvulling op de nieuwe fietsverbindingen rondom dit natuurgebied.

Om het thema energie wordt een (educatieve) route ontwikkeld. De route voert grotendeels langs bestaande elementen in het landschap die met dit thema te maken hebben, zoals bijvoorbeeld het *Museum Stoomgemaal*, de voormalige strokartonfabriek *De Toekomst*, de aanwezige NAM-locatie en langs windmolens. Onderweg is er ruimte voor spel en ontspanning, met speel- en belevingsplekken voor kinderen.

4. Financieel

De totale kosten voor het realiseren van de voorgenomen activiteiten zijn geraamd op € 2.558.000,--.

De financiering c.q. dekking hiervan is hieronder weergegeven:

Provincie Groningen	€ 1.266.000,--
REP-ZZL/gebiedsgericht)	
Gemeente Oldambt	€ 350.000,--
Grex Blauwestad	€ 850.000,--
Private bijdrage	€ 92.000,--
Totaal	€ 2.558.000,--

5. Doelstelling

Doelstelling van het project is het verder kwalitatief verbeteren van het toeristisch product "Blauwestad", via een samenhangend pakket van maatregelen en investeringen op het gebied van recreatie, toerisme en landschap.

Na beoordeling van de aanvraag van de gemeente Oldambt is in verband met de subsidiabiliteit van de kosten en doelstemming en na afstemming met de gemeente het onderdeel Pura Vida vervangen door een tweetal fietspaden in het Wold.

5.1 Projectresultaat

Kwalitatief

Het beoogde voorzieningen pakket, dat ontstaat door de investeringen, resulteert in een samenhangend en elkaar versterkend aanbod voor watersporters, overige toeristen en recreanten. Ook wordt de doelstelling uit de ontwikkelingsvisie "Blauwestad in Oldambt" gerealiseerd, namelijk dat het gebied van Blauwestad (toeristisch-recreatief) meer wordt verbonden met haar omgeving.

Beoogde effecten: uitbreiding en verbreding van het toeristisch product, versterking recreatieve aantrekkingskracht, behoud en op termijn toename van het aantal dag- en verblijftoeristen/ recreanten, behoud en op termijn toename van bestedingen, arbeidsplaatsen en versterking van het gebiedsimago.

Kwantitatief

De kwantitatieve output van het project is:

- 14 km vrijliggend fiets- en wandelpad
- Verbetering/heraanleg "Pieter Smitbrug" - centrum Winschoten
- 6 kanosteigers
- 1 passantensteiger
- 12 rustpunten incl. voorzieningen
- 11 picknick banken
- 5 fietsvoorzieningen
- 1 Toeristisch Overstap Punt incl. voorzieningen
- informatievoorzieningen, bewegwijzering, uitzichtpunten
- 25 km. energie themaroute

Daarnaast zitten in deze aanvraag ook een aantal toeristisch recreatieve voorzieningen zoals kanosteigers, een fietspontje, thematische routes en versterking ontsluiting cultuurhistorische elementen.

Het is een complexe aangelegenheid om op voorhand uitspraken te doen over de economische spin-off van de geplande projecten, omdat ze een klein onderdeel zijn van een jarenlange en breed lopende integrale gebiedsontwikkeling. Inherent aan gebiedsontwikkeling zijn uitstralingseffecten van en naar andere sectoren, hetgeen de 'meetbaarheid' bemoeilijkt. En, zoals al aangegeven, pas op langere termijn treden effecten zichtbaar op.

Ook is de mate waarin toeristische ondernemers inhaken op de plannen een bepalende factor. Om toch een onderbouwde indicatie te geven van de kwantitatieve effecten zijn in het kader van Europese subsidieprogramma's kengetallen ontwikkeld. Dit is gebeurd op basis van onderzoek en vergelijkbare (toeristische) investeringsprojecten.

Tijdelijke werkgelegenheid

Uitgaande van deze standaardnorm (1 jaar tijdelijke werkgelegenheid per € 80.000,-) aan investeringen betekent dit voor dit project afgerond 30 manjaren werk.

Structurele werkgelegenheid

Als uitgegaan wordt van de standaardnorm - zoals gehanteerd vanuit de Europese programma's - voor toeristisch-recreatieve investeringen (1 mln. aan investering levert 4 fte's op) dan levert dit project op termijn afgerond 10 (met name lager geschoolde) arbeidsplaatsen op.

Ter verificatie van dit effect is eveneens het in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken door EIM ontwikkelde tool naar betrouwbare kengetallen voor de effectmeting van structuurfondsen geraadpleegd. Hieruit blijkt dat dat bij genoemde investering en een bezoekersaantal van 100.000 per jaar aan het gebied Blauwestad en omgeving op termijn een toename van de werkgelegenheid is te verwachten van circa 8 fte's. Beide methoden laten dus min of meer dezelfde uitkomst zien.

6. Motivatie REP-ZZL bijdrage

Hoofddoelstelling van het REP-ZZL is het versterken van de kansrijke sectoren en de ruimtelijke economische structuur van Noord-Nederland. Het onderhavige project valt onder opgave B: "Versterking belangrijke bestaande clusters" programmalijn 7 "Toerisme".

De investeringen dienen een bovenlokaal belang, maar gaan de financiële mogelijkheden van partijen te boven. Met de bijdrage van een REP-subsidie kunnen de voorgenomen projecten gerealiseerd worden.

Het belang om de investeringen via een REP-subsidieaanvraag te dekken is onder meer dat na realisatie van onderdelen uit de "*Investeringsagenda Ring Blauwestad*" de economische effecten ten goede zullen komen aan de economie van Noord-Nederland. Het gaat hierbij om brede effecten op recreatie en toerisme. De REP-subsidie maakt het mogelijk om extra bestedingen en investeringen uit te lokken, de werkgelegenheid te stimuleren en extra toeristen te trekken dan wel op peil te houden. Zonder een bijdrage vanuit onder meer het REP zal het gewenste doel niet worden gerealiseerd. Daarnaast ontstaat door de REP-subsidie en realisatie van de investeringsagenda mogelijkheden voor nieuwe initiatieven.

Wij zijn van oordeel dat het onderhavige initiatief inhoudelijk in voldoende mate bijdraagt aan de doelstellingen van het REP-ZZL programma en de desbetreffende programmalijn. Daarnaast voldoet de aanvraag aan de overige formele criteria van het programma (subsidiepercentage, legitimiteitscriterium, geen reguliere activiteit en subsidiabele kosten hoger dan € 500.000,-). Eveneens sluiten de voornemens aan bij de ambities die wij hebben verwoord in een aantal kaders.

Collegeprogramma

In het Collegeprogramma 2019-2023 ("*Verbinden, versterken en vernieuwen*") wordt niet alleen gepleit voor het meer koppelen van toerisme aan landschap, natuur en erfgoed maar ook voor een levendig toeristisch en cultureel aanbod. En een basisnetwerk voor wandelen, fietsen en varen terwijl daarnaast gebieden aantrekkelijker dienen te worden gemaakt voor zowel toeristen als voor ondernemers.

Omgevingsvisie provincie Groningen 2016 - 2020

Een sterke toeristisch-recreatieve sector draagt bij aan de werkgelegenheid en het voorzieningenniveau in *Stad en Ommeland*. Bovendien dragen dergelijke voorzieningen bij aan de

verbetering van het vestigingsklimaat: bedrijven en werknemers zullen zich eerder vestigen in een aantrekkelijke regio. In de omgevingsvisie wordt ruimte geboden voor nieuwe investeringen in goede routestructuren en in de kwaliteit van recreatieve routenetwerken, wandel en fietspaden en bijbehorende voorzieningen, het basistoervaartnet en dagrecreatie terreinen.

Daarnaast wordt in de omgevingsvisie aangegeven dat Blauwestad een bijzondere ontwikkeling in het Oldambt betreft en dat wij onder meer vanuit (water) toerisme het gebied een verdere impuls willen geven.

Het uitgangspunt daarbij is dat de ontwikkeling Blauwestad blijvende aandacht vraagt van de provincie, de gemeente Oldambt en andere betrokken overheidsorganisaties en bewoners/belanghebbenden.

De Blauwestad is een gebied waar tal van kansen liggen voor een extra toeristische kwaliteitsimpuls. In het bijgevoegde rapport van Bureau Pau in de aanvraag en de gemeente Oldambt wordt dit ook benoemd.

Hoewel het rapport van een eerdere datum is en er een aantal omstandigheden waardoor de aanvraag nu pas voorligt, is de recreatieve en toeristische strekking van het rapport nog steeds van toepassing. Door de aanleg van de Pieter Smitbrug nemen de mogelijkheden voor de Blauwestad als toeristische bestemming maar toe. In het rapport wordt verwezen naar de vorige Toerisme-Visie Provincie Groningen 2016-2020. Inmiddels is in februari de Strategische Visie Vrijtijdseconomie 2021-2030 door PS vastgesteld. De REP aanvraag die nu voorligt sluit goed aan bij de strategische opgaven uit deze visie. Vooral opgave 1: Ontwikkeling van toeristische-recreatieve bestemmingen en opgave 2 Goede toegankelijkheid door middel van routenetwerken in de provincie door diverse doelgroepen en betere digitale ontsluiting passen goed bij de aanvraag waarbij het infrastructurele wandel en fietsnetwerk wordt uitgebreid en waarbij ontbrekende schakels en nieuwe verbindingen worden gelegd.

Gezamenlijk beleid provincie en gemeente t.a.v. Blauwestad

De uitgangspunten van de gebiedsopgave Blauwestad zijn verwoord in de notitie "*Aanpak Blauwestad » zichtbaarheid van kwaliteit*". Met deze visie in de hand werken de provincie en gemeente Oldambt, langs twee sporen, aan de versterking van de lokale economie op het gebied van recreatie, toerisme, landschap en evenementen. De nu voorgestelde maatregelen/projecten passen inhoudelijk bij het eerste spoor te weten: "een praktisch spoor met een samenhangend pakket van concrete inrichtingsmaatregelen" om de relatie met de omgevingskwaliteiten te versterken.

Strategische visie vrijetijdseconomie provincie Groningen. (2021 - 2030)

De toeristisch-recreatieve sector is van groot belang voor de Groningse economie. Toeristische bestedingen leiden tot werkgelegenheid. De sector draagt voor 6% bij aan de totale werkgelegenheid in Groningen. Daarnaast is toerisme ook van maatschappelijk belang. Het draagt bij aan de leefbaarheid en aan het voorzieningenniveau in het landelijk gebied.

Deze toeristische-recreatieve potentie moet nog beter benut worden. Het doel is dat meer toeristen kiezen voor een bezoek aan de provincie, dat ze het hier naar hun zin hebben, langer blijven en dat zij weer terugkomen. De toeristische bestedingen en de werkgelegenheid in Groningen nemen daarmee toe. De potentie voor groei ligt met name in het leggen van een sterke koppeling tussen toerisme, natuur, landschap en cultuur.

De grote diversiteit aan cultuur, landschappen en natuur is "Gronings goud".

Samen met de toeristische-recreatieve sector en andere belanghebbenden wordt dit "goud" langs drie met elkaar samenhangende sporen verder ontwikkeld en gedolven:

- 1) promotie en marketing,
- 2) route-ontwikkeling en vaarrecreatie en
- 3) ondernemerschap.

7. Conclusie

Alles overwegende komen wij tot de conclusie dat er een subsidieaanvraag is ingediend die voldoet aan de voorwaarden en criteria zoals wij die in het REP-ZZL kader hebben vastgelegd. Daarnaast is het onderhavige initiatief stevig ingebed in een aantal beleidskaders.

Wij hebben dan ook het principebesluit genomen om de benodigde bijdrage van € 1.266.000,- uit de REP-ZZL middelen beschikbaar te stellen.

In overeenstemming met onze brief van 26 januari 2011, kenmerk 2011-04313/4/A.25, EZP, consulteren wij uw Staten voordat wij tot een definitief besluit overgaan.

8. Geheimhouding

Niet van toepassing

9. Voorstel

Wij stellen u voor het in ontwerp bij deze voordracht gevoegde besluit vast te stellen.

Groningen, 13 april 2021

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.

Behandeld door : Rene Perton en Tobias van der Velde

Telefoonnummer : 06 - 5253 5634/ 06 - 5153 01846

E-mail : e.f.perton@provinciegroningen.nl en t.vander.velde@provinciegroningen.nl

Bijlagen bij de voordracht

Nr.	Titel	Soort bijlage
1	Kaart REP pakket	Tekening
2	2020-07-16, Gemeente Oldambt - REP subsidieaanvraag voor investeringsagenda Ring Blauwestad	Aanvraag